

Van der Hoeven

wetsvoorstel wordt geschrapt. Ik heb daarop geantwoord dat dit het voor ons gemakkelijker zou maken om ervoor te stemmen. Dit lijkt mij volkomen legitiem. Wij hebben niet gevraagd om die uitbreiding.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Nee, dit is waar, maar de regering heeft het wetsvoorstel uitgebreid, gehoord de discussies en in de verwachting dat er dan een meerderheid zou zijn te vinden voor dit voorstel. Daarom heb ik gevraagd of een eventueel amendement van de heer Slob haaks staat op wat de regering heeft gedaan in antwoord op een bezwaar van beide Kamers tegen het vorige wetsvoorstel. Als de heer Slob geen amendement indient, is er niets aan de hand, want dan blijft het wetsvoorstel gewoon zoals het is.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Dit is misschien wel het dubbele van de discussie die wij nu voeren, ook in het licht van wat er zes jaar geleden allemaal is gezegd. Wij moeten nu een nieuwe afweging maken op basis van de tekst die nu voorligt. Ik heb mijn standpunt daarover kenbaar gemaakt. Ik heb aangegeven dat voor ons de drempel om dit wetsvoorstel te steunen, kan worden geslecht als het onderdeel ziekte wordt geschrapt. Ons standpunt is niet veranderd en wij zijn daarin consistent.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Dit geldt in ieder geval voor de helft van de ChristenUnie. Dit probleem moet de heer Slob zelf oplossen. Dit neemt niet weg dat de Kamer in haar geheel moet proberen consistent te zijn. Dit laat natuurlijk onverlet het recht van iedere individuele fractie om haar standpunt te bepalen. Als er geen amendement komt, heb ik nergens last van; komt het er wel, dan is de vraag hoe wij dit moeten beschouwen in het licht van de wetsgeschiedenis.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.10 uur tot 13.00 uur geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Ik stel voor, aan de orde te stellen in de vergaderingen van 26, 27 en 28 februari:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in verband met de invoering van een rijksprojectenprocedure (rijksprojectenprocedure) (27178);
- het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Heerjansdam en Zwijndrecht (27887).

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 5 en 7 maart:

- het wetsvoorstel Regels voor het heffen van mobiliteitstarieven ter zake van het rijden op de weg met een motorrijtuig en de ondersteuning van regionale mobiliteitsfondsen (Wet bereikbaarheid en mobiliteit) (27552);
- wetsvoorstel Regels met betrekking tot het onderzoek naar en het winnen van delfstoffen en met betrekking tot met de mijnbouw verwante activiteiten (Mijnbouwwet, plenaire afronding) (26219).

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 12, 13 en 14 maart:

- het wetsvoorstel Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek alsmede enige andere wetten in verband met de openbaarmaking van de bezoldiging en het aandelenbezit van bestuurders en commissarissen (27900);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met decentralisatie van de vervangingsuitgaven en van de bovenwettelijke wachtgelduitgaven (decentralisatie vervangingsuitgaven en bovenwettelijke wachtgelduitgaven voortgezet onderwijs) (27744);
- het wetsvoorstel Vernieuwing van het zorgstelsel. (27855).

Het betreft een hoofdlijnen debat met

maximumpreektijden voor: PvdA, VVD en CDA 10 minuten, D66 en GroenLinks 7 minuten en de overige fracties 5 minuten.

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 19, 20 en 21 maart:

- het wetsvoorstel Wijziging van enige bepalingen van het Wetboek van Strafvordering en de Gratiwet (stroomlijning procedure behandeling gratieverzoeken) (27798).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, te benoemen tot leden van de enquêtecommissie Bouwnijverheid: M.B. Vos (GroenLinks), O.P.G. Vos (VVD), Rehwinkel (PvdA), De Wit (SP), Ravestein (D66), Van der Staaij (SGP), Ten Hoopen (CDA).

De commissie zal hedenmiddag haar constituerende vergadering houden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor de stukken 25434, nr. 10, 25880, nr. 13, 27810, 28000-VI, nrs. 43, 45 en 48, 28000-VIII, nr. 95, 28000-X, nrs. 21 en 23, 28000-XI, nr. 43, 28000-XIII, nr. 37, 28000-IXB, nr. 14, 28000-XIV, nr. 62, 28000-XVI, nrs. 98, 99, 100 en 101, 28028, nr. 15, 28034, nr. 17 en 28151, nr. 5, voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Van der Hoeven.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Voorzitter. Graag ontvang ik een brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de uitspraken van de minister van Financiën in het Financieele Dagblad dat gemeenten evenals het Rijk moeten worden vastgelegd op een soort Zalmnorm, die zij niet mogen overschrijden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Walsem.

De heer **Van Walsem** (D66): Voorzitter. Namens de vaste commissie voor Economische Zaken vraag ik of het verslag van het algemeen overleg over de evaluatie van de Accountantswet na het reces op de plenaire agenda kan worden geplaatst.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer hierover later een voorstel doen.
Het woord is aan de heer Van der Staaij.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. In de media hebben wij berichten kunnen lezen over een toename van het aantal echtscheidingen. In het bijzonder in het Algemeen Dagblad is daarnaast gewezen op een toename van het aantal "flitsscheidingen". De regering zijn hierover al een aantal vragen gesteld, maar in het licht van de nieuwe cijfers en ervaringen wil ik mede namens de fracties van het CDA en de ChristenUnie vragen of u de regering wilt verzoeken om een reactie hierop. Ook willen wij weten welke beleidsmatige consequenties hieraan worden verbonden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Atsma.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. Vanochtend sprak de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de toekomst van de veenkoloniën. Naar aanleiding van het overleg zou ik graag het verslag op de plenaire agenda geplaatst zien. Ik doe dit verzoek mede namens collega Waalkens. Wij vinden het niet nodig om het verslag nog op de agenda van vandaag te zetten.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer hierover later een voorstel doen.
Het woord is aan mevrouw Bussemaker.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Voorzitter. Deze week werden wij, naar later bleek voorbarig, opgeschrikt door berichten over Slowakse verpleegsters. Dat ging over

de zorg, maar het probleem is algemener: het gaat over arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europese landen. Op 1 november hadden wij hierover een algemeen overleg en de minister zegde toen een notitie met actiepunten toe. Ik wil de regering vragen wanneer de Kamer deze notitie kan verwachten. Ik ontvang haar liefst op korte termijn, bijvoorbeeld voor 1 maart. Daarbij vraag ik de regering om na te gaan in welke sectoren sprake is van convenanten. Ik weet dat daarvan sprake is bij de land- en tuinbouw. Wat is de stand van zaken in de onderhandelingen over vrij verkeer met de landen van Midden- en Oost-Europa?

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet tot aanvulling van de bepalingen inzake de verkiezing van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, de provinciale staten en de gemeenteraden in verband met de tijdelijke vervanging van hun leden wegens zwangerschap, bevalling of ziekte (28051).**

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **De Vries**: Mevrouw de voorzitter. Ik bedank de leden van de Kamer die een bijdrage aan het debat hebben geleverd, hartelijk. Ik ben de Kamer verder erkentelijk dat zij eraan heeft meegewerkt dat wij vandaag dit wetsvoorstel kunnen behandelen, omdat er een objectieve noodzaak bestaat om de behandeling vandaag af te ronden. De eerste lezing in de Eerste Kamer moet immers nog voor de ontbinding van de Kamer kunnen plaatsvinden.

Door velen is gereleveerd dat de strekking van dit wetsvoorstel eerder aan de orde is geweest. Met name de heer Pitstra heeft dat in detail gedaan. Op 5 maart 1996 werd dit

wetsvoorstel in de Eerste Kamer verworpen met 43 stemmen voor en 27 stemmen tegen. Dit wetsvoorstel regelde alleen de tijdelijke vervanging van volksvertegenwoordigers wegens zwangerschap en bevalling. In tweede lezing was daar een twee derde meerderheid voor nodig, maar die bleek er niet te zijn. De regering heeft zich op de daardoor ontstane situatie beraden. Het kabinet heeft vervolgens aanleiding gevonden om opnieuw te bevorderen dat de discussie over dit onderwerp mogelijk werd.

Men heeft erop gewezen dat dit wetsvoorstel nog niet zo verschrikkelijk lang geleden is verworpen. Ik wijs er dan wel op dat het in deze tijd al heel wat is als een wetsvoorstel vijf jaar eerder is behandeld. Men vroeg in het verleden daarvan waarom ik nu met een nieuw voorstel kom. Een van de redenen daarvoor is dat er door de Kamer op is aangedrongen om te bezien of het wellicht nodig is om het wetsvoorstel uit te breiden. Overigens staat het de regering natuurlijk volstrekt vrij om een voorstel aan de Staten-Generaal voor te leggen als zij van mening is dat het noodzakelijk is, een wijziging in de Grondwet te bevorderen. Het ligt natuurlijk niet voor de hand om dat in dezelfde periode te doen als waarin is gebleken dat er een meerderheid tegen het voorstel is. Als er echter enige tijd is geweest om na te denken en de maatschappelijke ontwikkeling daartoe ook aanleiding geeft, is het heel normaal dat de regering dat wel doet.

Ik heb mij beraden op de van verschillende zijden geuite wens om enige uitbreiding aan het voorstel te geven. Dat heeft geleid tot het voorstel om de mogelijkheid van tijdelijke vervanging bij ziekte op te nemen. Deze vervangingsmogelijkheid heeft natuurlijk wel iets gemeen met die van de tijdelijke vervanging wegens zwangerschap en bevalling, namelijk het gezondheidsaspect. Dat is in het debat niet zo prominent aan de orde geweest, maar is wel hetgeen beide voorstellen verbindt. Het belang daarvan lijkt mij helder en ook groot genoeg om de mogelijkheid tot een tijdelijke vervanging in het leven te roepen.

De heer Rehwinkel en anderen vroegen naar de afweging van de regering om geen algemene of nog ruimere vervangingsmogelijkheden in het leven te roepen voor op zichzelf respectabele doeleinden als